

Vereniging Bomenbelang Bronckhorst

Nieuwsbrief 3

augustus 2024

VBB is al ruim 25 jaar actief en de aandacht voor bomen en biodiversiteit is relevanter dan ooit. Omdat het aantal vraagstukken rond bomen steeds maar toeneemt (denk hierbij ook aan nieuwbouwplannen), doen we graag een beroep op alle kennis en vaardigheden van de leden.

Wat is er zoal te doen?

- We organiseren samen met IVN een bomencursus in Bronckhorst. Zo'n cursus bestaat uit een paar bijeenkomsten en een paar excursies.
- De kapvergunning-commissie, waar al een paar leden actief in zijn, zoekt versterking. Heb je kennis van bomen, ziektes van bomen? Dan hebben we jou nodig!
- We denken na, formuleren standpunten, schrijven teksten voor de Nieuwsbrief, de website, Contact en *social media*.
- Er is regelmatig overleg met de gemeente, over bijvoorbeeld bermbeheer, boomverzorging, nieuwbouw, herinrichting etc.
- Veel mensen zoeken hun informatie over bomen en biodiversiteit via de website. Deze moet dan ook steeds actueel zijn.

Vind je het leuk om mee te werken? Dat kan op verschillende manieren, incidenteel of structureel. Met meer mensen kunnen we meer bereiken. Wil je laten weten wat jouw belangstelling heeft?

Rob Pastoor, Dick van Hoffen, Marjolijne van Waveren, Gabriëlle Parel.

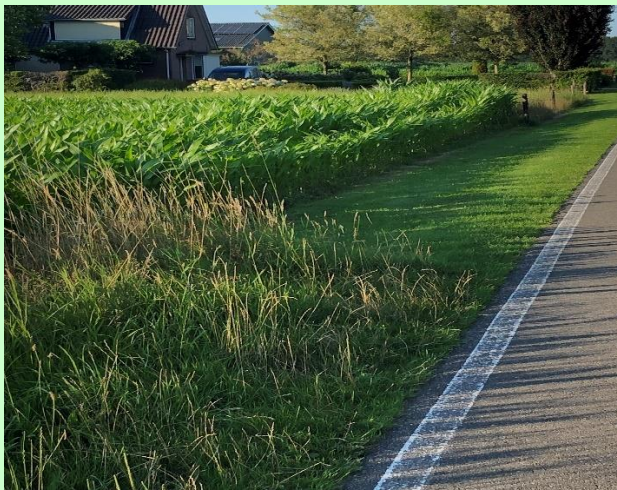
In deze nieuwsbrief

- Lopende bomenzaken in Bronckhorst
- ALV 25 mei 2024
- Boomfeestdag wegbezuinigen?
- De website van de vereniging
- De man die bomen plantte
- Ingezonden brieven (en prachtige foto's)

Lopende bomenzaken in Bronckhorst

De Kapcie (Kapvergunningscommissie) van VBB heeft het de laatste tijd best druk. Bij een aantal vragen van inwoners wordt de Kapcie in een vroeg stadium betrokken. Navraag bij de gemeente geeft het beeld dat de gemeente oog heeft voor het belang van de boom, maar dat ze ook regelmatig geconfronteerd wordt met kwesties uit het verleden. Dit speelde bijvoorbeeld bij de Zomerweg in Drempt. De gemeente gaat nu scherper kijken naar nieuwbouwplannen en het overleg intern, tussen de afdelingen, is verbeterd.

Omdat de gemeente alleen kan handhaven op niet-anonieme verzoeken, heeft VBB op dit moment vier handavingsverzoeken onderhanden. Het gaat dan onder andere om kwesties als landjepik, schade toebrengen door particulieren aan bomen van gemeente of provincie. Mocht je zelf constateren dat er onjuiste dingen gebeuren, zoals illegale kap, betrekken (en maaien) bermen bij eigen land etc. schakel dan de VBB in. Als Vereniging is het gemakkelijker om een handavingsverzoek in te dienen dan als privépersoon.

Voorbeeld van bemaaide berm

De gemeenten heeft VBB geïnformeerd over een aantal zaken:

1. Voorgenomen kap aan de Kastanjelaan in Hengelo
2. Voorgenomen kap Magnolialaan Zelhem
3. Wijziging maaibeleid (als gevolg van bezuinigingen)
4. Voorgenomen beleid handhaving
5. Mountainbiken in de Kruisbergse Bossen: de gemeente heeft aanvankelijk het werk laten stilleggen omdat er geen vergunning voor was aangevraagd. De initiatiefnemer heeft vervolgens een vergunning aangevraagd, maar de gemeente heeft die geweigerd. De aanvrager heeft daar vervolgens bezwaar tegen gemaakt. De gemeente doet eind augustus uitspraak.

Over deze onderwerpen zijn we in gesprek en zullen we steeds benadrukken wat het belang van bomen is voor biodiversiteit. VBB hoopt invloed te hebben. Maar een net zo belangrijke stap is dat de politieke partijen die in de gemeenteraad zitten, doordrongen zijn van de belangen van bomen.

VBB gaat in ieder geval aan de slag met een nieuwe lijst van kapvergunningsplichtige soorten. Die lijst is in Bronckhorst behoorlijk kort. VBB wil dat ook exoten onder de vergunningplicht zouden moeten vallen vanwege de waarde voor een klimaatbestendig woonmilieu. Bij de herplantverplichting hebben we een voorkeur voor inheemse soorten vanwege de waarde voor de biodiversiteit.

ALV 25 mei 2024

Een gezellige bijeenkomst, waarin we belangrijke kwesties hebben besproken.

- De contributie wordt verhoogd naar 20 euro per jaar (vanaf 2025).
- VBB gaat – indien nog nodig – bezwaar aantekenen bij vergunning aanleg mountainbikeroute Kruisbergse Bossen
- Gerlinde Bulten legt haar bestuurstaken neer. Gerlinde blijft wel betrokken bij de Boomfeestdag die zij al jaren mede-organiseert. De voorzitter dankt Gerlinde voor haar inzet en betrokkenheid.

Frank van den Haak heeft een boeiend verhaal verteld over bomen en biodiversiteit. Genoeg stof tot nadenken en handelen!

Lees voor meer informatie het verslag en de presentatie van Frank. Beide zijn een maand geleden toegestuurd.

Boomfeestdag wegbezuinigen?

Even leek het erop dat de gemeente haar bijdrage aan de Boomfeestdag zou wegbezuinigen. Gelukkig is dat van de baan.

De boomfeestdag in Bronckhorst wordt al jaren lang georganiseerd door VBB, Inhetgroen en 't Onderholt. VBB regelt de contacten met de scholen, 't Onderholt en Inhetgroen zorgen voor de locaties, plantgoed, gereedschap en de mensen en de eigenaar van het terrein waar de boompjes geplant worden betaalt het plantgoed. Bij de laatste boomfeestdag heeft de gemeente voor het eerst sinds jaren weer een geldelijke bijdrage gedaan door de boompjes te betalen die de leerlingen mee naar huis kregen. Dat ging om ongeveer € 200.

De wethouder stelde voor om de gemeentelijke bijdrage van € 2000,- stop te zetten. Het verschil van € 1800 zou gaan om interne kosten. Misschien omdat er meestal een wethouder zijn gezicht laat zien en de uren zo verantwoord worden? In ieder geval een papieren bezuiniging die geen enkel effect heeft voor de praktijk. Daar is de gemeente inmiddels zelf ook achter...

Dus: net als voorgaande jaren komt er gewoon een boomfeestdag in Bronckhorst. We hopen dat dit jaar de weersomstandigheden zo zijn dat we dat op **20 november 2024** kunnen doen. De scholen hebben al een aankondiging van ons ontvangen. Wie ook een handje wil helpen, bijvoorbeeld bij het veilig laten oversteken van de kinderen, kan zich vast melden.

De website van de vereniging

De website www.bomenbelang.nl is vernieuwd, veilig en gemakkelijker mee te werken. Niet alle tekst is al helemaal bijgewerkt, daar is het bestuur nu mee bezig. Wel draait deze site nu net zo goed op je laptop als op je smartphone.

DE MAN DIE BOMEN PLANTTE

Twintig of vijfentwintig jaar geleden deden mij vrouw en ik een cursus Frans in de Provence. Helaas ben ik het meeste weer vergeten zoals dat gaat als je een taal niet onderhoudt. Wat ik niet vergeten ben is de naam van de schrijver over wie onze docenten met regelmaat spraken: Jean Giono (1895-1970). Dat was nou een typisch Provençaalse schrijver.

Op dat moment was de naam mij onbekend, maar eenmaal thuis bleek al gauw dat hij ook in Nederland een zekere faam had verworven, met name met het tijdloze verhaal *De man die bomen plantte* (1953). Verscheidene Nederlandse uitgaven zagen het licht, maar op dit moment is het verhaal als losse titel uitsluitend antiquarisch verkrijgbaar. Jammer, want het is heel toegankelijk en aansprekend. Het verhaal is wel als E-book verkrijgbaar.

Een reiziger – toerist zouden we nu zeggen – zwerft in 1913 door het gebied van de Durance en de Vaucluse, een kaal en onherbergzame streek waar de meeste dorpjes verlaten zijn. Hij heeft geen water meer en gaat tevergeefs op zoek naar bronnen. Na een dag heeft hij het geluk dat hij een herder ontmoet die hem meeneemt naar zijn huisje.

De herder, Elzéard Bouffier, is een zwijgzame man die niet spreekt tenzij het nodig is. Zijn verhaal ontvouwt zich geleidelijk. Na de dood van zijn zoon en vrouw gaf hij het leven van boer op, trok zich terug in de schrale heuvels en ging schapen hoeden. Hij zag dat het in het landschap ontbrak aan bomen. Vanaf dat moment verzamelde hij eikels, sorteerte die en elke dag ging hij op stap met honderd eikels die hij plantte op zijn tochten met de schapen. Dag in, dag uit. Jaar in, jaar uit. Tijdens de Eerste Wereldoorlog ging hij onverstoord door met planten en ook tijdens de Tweede liet hij het geweld aan zich voorbijgaan. Hij verzorgde de bomen en plantte nieuwe. Hij accepteerde dat een deel van het werk zou mislukken, door droogte en vraat. Maar veel bleef staan en ontwikkelde zich tot gezonde, jonge aanplant. Een bos begon te groeien. Er kwamen dieren, de bomen hielden water vast en stroompjes die al sinds mensenheugenis dor en droog lagen, begonnen voorzichtig weer te stromen. De bronnen in de gehuchtjes bevatten weer water, de stenen huisjes werden opgeknapt en weer bewoond, de laaggelegen akkers konden weer bebouwd worden. Alleen door eikels te planten had de herder een keten van gevolgen in werking gezet, een systeem nieuw leven ingeblazen.

Het is natuurlijk een romantisch verhaal, een eerbetoon aan de heroïsche inspanningen van een enkeling, een sprookje. Maar het verhaal heeft ook iets bemoedigends. In tijden zoals nu is het makkelijk om bevangen te raken door een gevoel van vergeefsheid. Dat de inspanningen en het

gedrag van het individu geen gewicht in de schaal leggen, dat het niet uitmaakt of je wel of niet vliegt, of je al dan niet zorgvuldig omgaat met water, energie, voedsel of spullen.

Zo groots als Elzéard Bouffier hoeft niemand het aan te pakken, maar als het verhaal iets laat zien, is het wel dat je ook als individu het verschil kan maken. In de natuur hangen de dingen samen. Als je de boomspiegel van een boom in de achtertuin verruimt door plaveisel te verwijderen en bodemverrijking aan te brengen, krijg je een gezondere boom. Als je de tuin niet winterklaar maakt in het najaar, hebben insecten een grotere kans. Misschien doet zelfs een egel zijn winterslaap in een donker, bladrijk hoekje. Denk bij de beplanting van de border juist ook aan bijen- en insectenplanten. Of het plaatsen van een insectenhotel. En als er meer ruimte is, struiken en bomen die voedsel en bescherming bieden. Op natuurenmilieu.nl kun je de groene lijst van struiken en bomen vinden. Door een struik of boom uit die lijst te kiezen kun je de natuurwaarde van je tuin verhogen.

Rob Pastoor

Ingezonden brieven

Landjepik

Onlangs vermeldde de Stentor dat boeren in de Achterhoek veelvuldig overheid grond gebruiken als zijnde hun eigen grond en het ook als zodanig bij het RVO registreren (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Daarmee verkrijgen ze niet alleen extra oppervlakte maar ook extra mestrechten en soms ook nog eens een extra subsidie van 220 Euro per ha. (Helaas gebeurt dit ook elders in het land - zeg ik er maar even bij anders staat er straks een trekker in mijn tuin).

De gemeente Berkelland heeft dit fenomeen al jaren geleden aangekaart en kwam op een schatting van ruim 80 ha illegaal gebruikte grond. Ook in de gemeente Bronckhorst (de op 10 na grootste gemeente van Nederland) wordt een dergelijk areaal aan bermen illegaal geploegd, soms als er zelfs nog bomen en struiken staan, wat dus een verarming van de biodiversiteit betekent. Omgerekend over het totale door overheden bezeten grondgebied in Nederland gaat het over ruim twintigduizend ha volgens meerdere bronnen waaronder onderzoek Platform Investico, met navenante voordelen voor de boeren.

Biodiversiteit

Een heel andere vorm van landjepik wordt veroorzaakt door de terreur van de zitmaaier. Langs de provinciale en gemeentelijke wegen wordt veelvuldig de berm ook “even netjes” gemaaid. Zowel provincie als gemeente geven aan dat dit verboden is maar niet te handhaven. Als gevolg hiervan komt er van een verbeterde biodiversiteit weinig terecht doordat de betreffende overheden niet handhaven en daarmee letterlijk hun eigen biodiversiteit-beleid tegen de vlakte laten maaien. Natuurmonumenten biedt een bouwtekening aan voor een zgn. Maai Mei Niet bordje om in de berm te plaatsen. Helaas is dat voor een beetje zitmaaier geen obstakel.

Biodiversiteit, of vooral het gebrek daaraan is het verhaal van en voor ons allemaal. Van de muggen die op de afsluitdijk niet langer je autoruit en je radiator vervuilen. Van de boer die bij het ploegen geen vogels meer achter z’n trekker ziet. En van de buurman die nog steeds de berm maait.

Overheden, burgers, boeren en andere buitenlui. Maak het verhaal niet zo ingewikkeld. Zorg dat iedereen begrijpt waar je het over hebt, stel haalbare doelen, maak goeie afspraken, en houd je daar dan ook aan. “Even netjes” is tegenwoordig geen optie meer.

Ab van Peer

Vlinders hebben het moeilijk

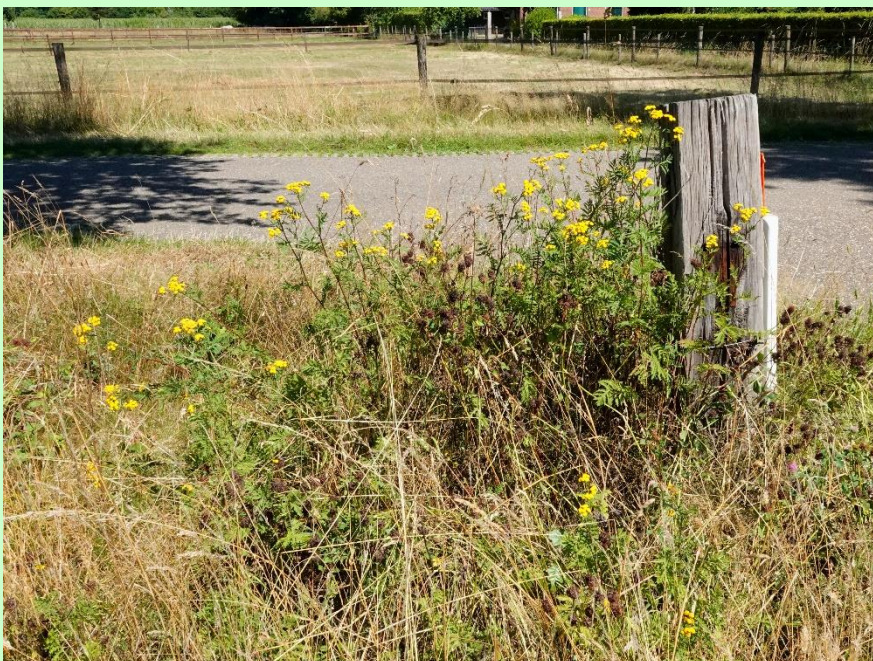
Onze dagvlinders hebben het moeilijk. Ze zijn voor hun voortplanting afhankelijk van wilde planten. Die staan tegenwoordig alleen nog maar in natuurgebieden, oevers en wegbermen. Daarom is het van groot belang dat die zorgvuldig beheerd worden. Er moet niet alleen voedsel zijn voor de volwassen vlinders, maar er moeten ook ongestoorde plekken zijn, om eitjes af te zetten, rupsen te laten eten en poppen te laten overleven.

Hier een voorbeeldje: een plukje Boerenwormkruid bij een oude hekpaal. Daar zitten dan wel zowel het Icarusblauwtje op als de Kleine vuurvlinder. Het Icarusblauwtje heeft Rolklaver nodig om de eitjes op af te zetten, want daar leven de rupsen van. Dus van de Rolklaver moet je even afblijven. De Kleine vuurvlinder zet de eitjes op Schapenzuring af, hetzelfde verhaal. Die rupsen overleven alleen wanneer je even geen planten wegmaait tijdens het rupsstadium.

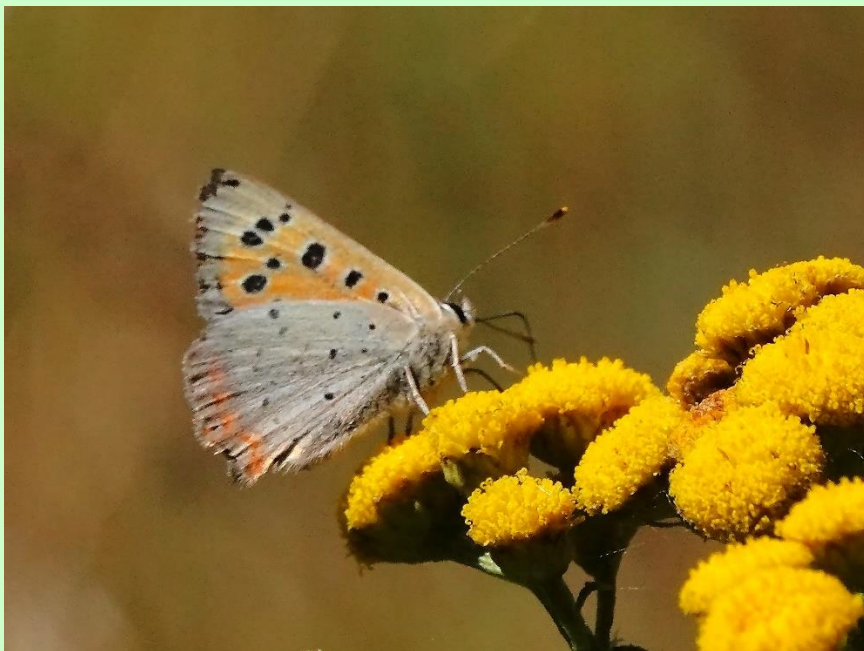
Bij helemaal niet maaien verdwijnt de waardplant op den duur. Het beste is daarom af en toe een kleine beetje weghalen, alsof er een koe langs komt die een paar happen neemt. Voor overheden die veel wegbermen te beheren hebben heeft de Vlinderstichting een soort next-best optie verwerkt in een instructie voor bermmaaiers : "de kleurkeur". De methode is erop gericht om steeds een deel van de vegetatie te laten staan.

Voor een leek heb ik nog wel een begrijpelijk advies: maai het gras en laat van de bloemen tenminste de helft staan. En maai niet met een maaimachine die op een paar centimeter boven de grond alles wegmaait, maar gebruik op kleine stukjes een zeis of een sikkkel, op grotere stukken een éénassige maaimachine die flink hoog staat afgesteld.

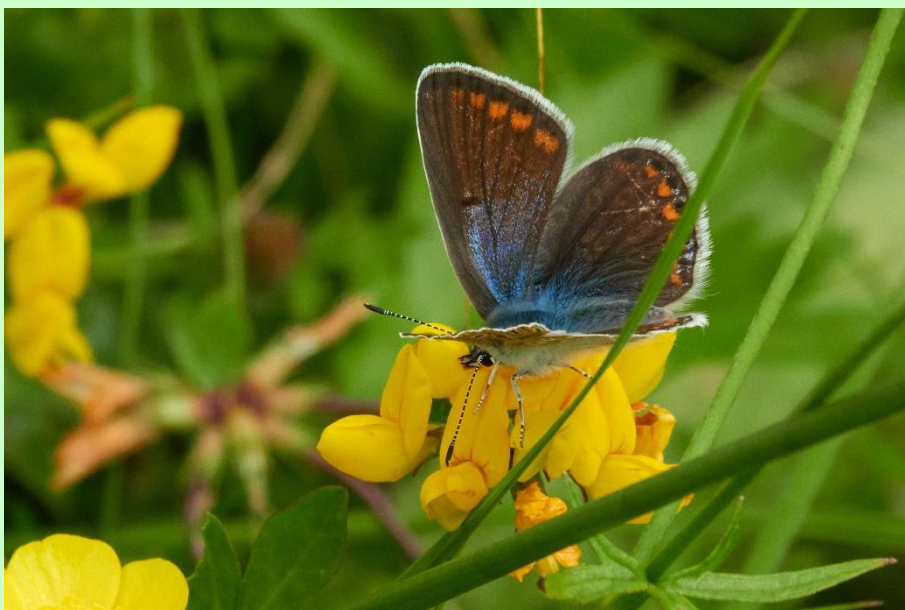
Dick van Hoffen

Plukje Boerenwormkruid rond een hekpaal

Kleine vuurvliinder op Boerenwormkruid

Icarusblauwtje vrouwtje op Rolklaver